

# Zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje

**Dne:**

14. 12. 2015

**Bod programu:**

10

**Věc:**

Regionální operační program Severozápad - závěrečná informace

**Důvod předložení:**

Usnesení ZÚK č. 17/9Z/2013 ze dne 4. 9. 2013 - pravidelné informace k aktuálnímu stavu ROP Severozápad. Aktualizace materiálu ze dne 2. 11. 2015 pro členy ZÚK a informace členům ZÚK o aktuálním stavu přípravy operačních programů pro období 2014 – 2020.

**Nárok na rozpočet Ústeckého kraje:**

bez nároku

**Zpracoval:**

RNDr. Zuzana Kadlecová,  
Vedoucí odboru regionálního rozvoje

**Předkládá:**

Jan Szántó,  
Člen Rady Ústeckého kraje

**Konzultováno:****Projednáno v Radě Ústeckého kraje:**

usnesení číslo: 238/98R/2015

dne:

hlasování:

25. 11. 2015

pro  
8

proti  
0

zdržel  
se  
0

**Předáno OOKÚ:**

30. 11. 2015

**Expedováno:****Přílohy:****Návrh na usnesení:**

Zastupitelstvo Ústeckého kraje po projednání

**A) bere na vědomí**

závěrečnou informaci k aktuálnímu stavu ROP Severozápad ke dni 14. 12. 2015 a informaci o stavu přípravy operačních programů pro období 2014 – 2020.

**B) zrušuje**

usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 17/9Z/2013 ze dne 4. 9. 2013 (2. ukládá panu Oldřichu Bubeníčkovi, hejtmanovi Ústeckého kraje, ve spolupráci se zástupci Ústeckého kraje v ROP Severozápad předkládat pravidelnou informaci k aktuálnímu stavu ROP Severozápad týkající se Ústeckého kraje na každém řádném zasedání Zastupitelstva).

## Důvodová zpráva:

Tento materiál je závěrečnou informací k aktuální situaci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad (ROP SZ), který byl projednán na jednání Rady Ústeckého kraje dne 25. 11. 2015. Přehled jednotlivých informací o realizaci ROP Severozápad po jeho znovu otevření byl podrobně uveden v důvodové zprávě v materiálu projednaném Zastupitelstvem Ústeckého kraje, usnesení č.7/25Z/2015 ze dne 02. 11.2015.

Ústecký kraj realizoval v rámci programu ROP Severozápad celkem 44 projektů (z toho je 37 projektů ukončeno) a ke dni 15. 11. 2015 byly zatím proplaceny dotace ve výši **2 999 096 885,92 Kč**. Tato suma není konečná, Ústecký kraj v roce 2016 obdrží dotaci za projekty, které jsou v současné chvíli v realizaci, případně byly ukončeny, ale nebyly prozatím proplaceny. Předpokládaný objem finančních prostředků, který Ústecký kraj obdrží v příštím roce, je odhadován na více než 300 milionů korun.

Přehled čerpání dle jednotlivých oblastí k 15. 11. 2015:

- 1) **školství** - bylo zrealizováno 15 projektů a Ústecký kraj obdržel dotaci ve výši 612,1 mil. Kč.
- 2) **sociální služby** – bylo zrealizováno 5 projektů a Ústecký kraj obdržel dotaci 154,1 mil. Kč, doposud nebyl proplacen projekt „DOZP Oleška Kamenice – výstavba kuchyně a zázemí“ kde byla podána žádost o platbu ve výši 12 mil. Kč
- 3) **dopravní infrastruktura – cyklostezky** – zrealizovány 4 projekty a Ústecký kraj obdržel dotaci v celkové výši 347,5 mil. Kč
- 4) **dopravní infrastruktura – silnice** – zrealizováno 14 projektů a Ústecký kraj obdržel dotaci ve výši 1,824 mld. Kč.
- 5) **Cestovní ruch** – zrealizováno 6 projektů, obdržená dotace byla ve výši 61,3 mil. Kč.

V současné chvíli je stále v realizaci 7 projektů, z toho jeden projekt „Cyklostezka Chomutov – Strupčice“ bude dokončen až v roce 2016 a tudíž u něj bude využit režim tzv. nedokončeného projektu, tzn. veškeré výdaje uhrazené v roce 2016 budou nezpůsobilé. Předpokládaná částka nezpůsobilých výdajů činí maximálně 40 mil. Kč.

U následujících projektů je předpoklad, že budou ukončeny do 31. 12.2015:

- 1) Modernizace centra vzdělávání pro výstavbu, údržbu a provoz budov (SŠES Chomutov)
- 2) Dokončení modernizace vybavení Centra vzdělávání ve strojírenských oborech (SŠ technická, gastronomická a automobilní Chomutov)
- 3) REKO komunikace Budyně n.Ohří – Koštice a most Břežany
- 4) Gymnázium Kadaň – multifunkční výukové centrum
- 5) SŠ zahradnická a zemědělská A.E.Komerse, Děčín – Libverda – Rekonstrukce stájí
- 6) Rekonstrukce a modernizace dopravních staveb v Ústeckém kraji

## Plánovací období 2014-2020

Přestože jedním z hlavních principů pro programové období 2014-2020 je pokračovat v nastaveném systému využívání evropských fondů, v systému se objevují některé novinky. Kromě rozšíření počtu zapojených fondů a jejich nasměrování k naplňování cílů strategie EU 2020 a zavedení **Dohody o partnerství** patří mezi novinky následující záležitosti:

- snížení počtu cílů na 2 (Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce);
- vyčlenění 3 kategorií regionů podle parametrů jejich ekonomické výkonnosti;

- nastavení systému předběžných podmínek;
- vyšší měřitelnost přínosu podpořených operací (důraz na plnění stanovených indikátorů);
- finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání (výkonnostní rámec);
- znovuzavedení pravidla N+3 pro časovou způsobilost výdajů;
- vyšší míra uplatnění územně specifického přístupu a využití integrovaných nástrojů;
- vyšší míra uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací;
- rozšíření a specifikace způsobů zjednodušeného vykazování nákladů;
- zjednodušená a mezi fondy sblížená pravidla pro způsobilost výdajů;
- zpřísnění pravidel pro vyplácení záloh členským státům;
- a další.

## Příprava ČR

Přípravy na programové období 2014-2020 probíhají v ČR již od roku 2010. V čele procesu přípravy je MMR, spolupracuje však s celou škálou partnerů na národní i regionální úrovni a přispívá tak k naplňování principu partnerství.

Finální podoba Dohody o partnerství byla vládě předložena ke schválení dne 9. dubna 2014. Vláda ji schválila svým usnesením č. 242/2014. V návaznosti na schválení vládou Česká republika formálně předložila Dohodu o partnerství Evropské komisi dne 17. dubna 2014.

Česká republika si tímto dokumentem jasně vydefinovala hlavní oblasti, které chce financovat v příštích deseti letech z evropských zdrojů. Znamená to také, že na národní úrovni se podařilo sladit priority všech zúčastněných stran a nastavit strategii využití těchto prostředků. Evropská komise teď posoudí, zda Česká republika splnila všechny podmínky dané evropskou legislativou. Předpokládá se, že během léta se „dohoda o Dohodě“ doladí a formální schvalovací proces by mohl být dokončen někdy v říjnu 2014. V dalších měsících se budou zároveň dopracovávat jednotlivé programy, ze kterých budou podporovány nejlepší projekty. První technická jednání s Evropskou komisí už probíhají. **Texty Operačních programů byly odeslány do Bruselu k projednání na konci července 2014.**

Pro programové období 2014-2020 byly připraveny programy, které budou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) – Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu. Programy pro programové období 2014 – 2020 byly vymezeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. Jedná se o následující programy:

1. Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
2. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
3. Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
4. Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
5. Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
6. Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;

7. Operační program Praha –pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
8. Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
9. Operační program Rybářství 2014-2020 , řízený Ministerstvem zemědělství;
10. Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství;
- 11.Operační program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
- 12.Operační program přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
- 13.Operační program přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou,koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
14. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
15. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
16. Operační program nadnárodní spolupráce Central 2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
17. Operační program nadnárodní spolupráce Danube, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.
- 19.Espon 2020.
20. Operační program INTERACT III

Programy byly vymezeny v návaznosti na 8 tematických okruhů stanovených na národní úrovni, které představují „převodník“ mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os jednotlivých programů. Tyto okruhy se opírají o problémové analýzy zpracované resorty, kraji a zástupci měst a obcí a byly podrobeny detailní debatě a systematickému ověřování potřeb ze strany partnerů.

Programy jsou připravovány v gesci příslušných resortů a projednávány s relevantními partnery regionálními, lokálními, hospodářskými i sociálními a také se zástupci neziskového sektoru. Koordinací přípravy programových dokumentů jak na úrovni ČR, tak i EU bylo usnesením vlády č. 650 ze dne 31. srpna 2011 pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR).

Dne 11. srpna 2014 úředníci Evropské komise přijali finální verzi dokumentu “Dohoda o partnerství” a začíná vyjednávání o podobě jednotlivých operačních programů.

Vzhledem k tomu, že v plánovacím období 2014-2020 nebudou existovat regionální operační programy, jejich náhradou by mělo být vyšší využití tzv. **územní dimenze**, což je orientace intervencí na konkrétní území se specifickými problémy. Z celkových cca 550 mld. Kč by na územní dimenzi mělo být využito 200 mld. Kč. Ústecký kraj bude moci v rámci územní dimenze využít Integrované územní investice Ústecko-chomutovské aglomerace a také cílených výzev pro specifická území. Těchto specifických typů území je definováno v Národním dokumentu k územní dimenzi celkem 9 a snad až na jeden jsou vhodné pro projekty Ústeckého kraje. Pro koordinaci a řízení územní dimenze v krajích mají vzniknout **Regionální stálé konference** složené ze zástupců kraje, měst a obcí a dalších regionálních partnerů. Nástrojem pro řízení má být **Regionální akční**

**plán Strategie regionálního rozvoje České republiky (RAP).** Základní dokumenty pro vznik a práci Regionální stálé konference a přípravu RAP zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj (bohužel nedrží termíny, které si stanovilo). Další možností je čerpat z vhodných investičních priorit, které nejsou zařazeny do územní dimenze.

Asociace krajů v červenci odhlasovala rozdělení (indikativní) finančních prostředků z územní dimenze určených na cílené výzvy, podle tohoto rozdělení by pro žadatele z Ústeckého kraje připadlo 8,68%, tj. cca 9 115 mil. Kč. Bude ale také záležet na rychlosti čerpání, kdy při zaostávání budou prostředky převáděny ve prospěch rychlejších regionů. S návrhem rozdělení nesouhlasily tři kraje (Ústecký, Moravskoslezský a Zlínský).

Snahou MMR je také soustředit zprostředkující subjekty jednotlivých operačních programů působící v regionech vždy do jedné budovy tzv. **Evropského domu** v každém kraji. Kraje byly osloveny k přípravě vhodných objektů. Většina řídicích orgánů ale s tímto sestěhováním zatím nesouhlasí. K projednání přípravy Evropského domu v Ústeckém kraji se sešel Koordináční výbor Evropa 2014+ dne 13. 8. 2014, který informaci vzal na vědomí s tím, že bude proveden průzkum na trhu vhodných nemovitostí v krajském městě a o definitivním řešení bude rozhodnuto tehdy, až budou k dispozici definitivní údaje o obsazení a financování Evropského domu.

S ohledem na postupující přípravu operačních programů je nutné zabezpečit projektovou přípravu Ústeckého kraje na čerpání finančních prostředků alokovaných v operačních programech. V současné době se intenzivně připravuje zásobník projektů Ústeckého kraje.

Dne 16. 10. 2014 obdržela česká strana oficiální připomínky k Integrovanému regionálnímu operačnímu programu (dále IROP). Připomínek je celkem 117, přičemž z hlediska přípravy projektů kraje a jejich budoucí administrace v IROP patří mezi důležité následující připomínky:

- 14: ...Je důležité se ujistit, že nové iniciativy regionální a celostátní dopravní infrastruktury podporují místní nebo regionální plány pro kvalitu ovzduší. Bude nutné jasně prokázat přínosy pro životní prostředí, jako jsou údaje o emisích oxidů dusíku (Nox) a částic (PM 10), srovnání s jinými hlavními zdroji znečištění ovzduší, atd.
- 32: Specifický cíl 2.1.: Komise žádá o upřesnění plánovaného sociálního bydlení ohledně jeho typů, ne pouze odkaz na zákon o územním plánování a výstavbě. Nelze zde zahrnout sociální bydlení podporující segregaci nebo sociální vyloučení. Komise navíc trvá na svém názoru, že má být do IROP zahrnut výslovný závazek, že podpora nebude poskytnuta na žádné bydlení nižšího standardu, jako jsou sociální ubytovna a jiné typy bydlení nízké kvality se společným sociálním zařízením atd. V tomto ohledu by měl být prioritně podporován bytový fond ve veřejném vlastnictví
- 38: ...Upozorňujeme, že domovy pro seniory nebudou z ESIF podporovány, protože prioritou musí být lidé v produktivním věku
- 43: V souladu s doporučeními pro jednotlivé země pro rok 2014 a se stanoviskem útvarů komise by měla být zvláštní pozornost věnována podpoře škol a žáků se slabými výsledky. Měla by být posílena inkluzivnost vzdělávání, hlavně prosazováním účasti sociálně znevýhodněných a romských dětí v předškolním vzdělávání.
- 44: Komise podtrhuje, že je nutné se vyhnout jakýmkoliv investicím do obecné infrastruktury, které by byly zaměřeny na celoživotní učení/další vzdělávání.
- 98: Jako nový prvek bylo zavedeno sedm zprostředkujících subjektů (regionálních rad). Avšak přidaná hodnota takové struktury nebyla zdůvodněna a zůstává diskutabilní. Navíc české orgány v kapitole 2.5 DP prohlásily, že budou snižovat počet subjektů zapojených do implementace jako jeden z faktorů k dosažení větší účinnosti a efektivity v období 2014-2020 ve srovnání s obdobím 2007-2013..... Proto za současných okolností a z důvodů

uvedených výše, především nejasné přidané hodnoty a účinnosti a efektivnosti implementace, vyzývá Komise české orgány, aby regionální rady z implementační struktury vynechaly.

- 116: Program by měl také naznačit další zjednodušující opatření spojená např. s předkládáním dokumentů (např.: princip jediného předložení, nepředkládání dokumentů dostupných z veřejných registrů) nebo s počtem kontrol, které mohou být vykonány (např. politika jediné kontroly, kdy projekt kontrolovaný jedním pověřeným orgánem nemůže být kontrolován v daném roce znovu.)
- 117: OP musí vysvětlit, jak bude implementována elektronická soudržnost (e-cohesion). Jak budou splněny podmínky článku 122 odst. 3 nařízení č.1303/2013, aby se zajistilo, že po 31. prosinci 2015 budou již veškeré výměny informací mezi řídicími orgány, certifikačním orgánem, auditním orgánem, zprostředkujícími subjekty a příjemci probíhat přes elektronické systémy výměny dat.

Jednotlivé řídicí orgány operačních programů vypořádaly připomínky Evropské komise k jejich programu a zaslaly aktualizované verze operačních programů na EK. V současné době je největším problémem splnění tzv. předběžných podmínek. Konkrétně EK má stále výhrady vůči některým částem služebního zákona. Evropská komise 12. ledna 2015 potvrdila, že zatím nezahrne české programy do skupiny aktuálně schvalovaných programů. Přestože se jedná o komplikaci v procesu schvalování operačních programů pro nové období, nemusí nutně dojít k posunu v předpokládaných termínech vyhlášení prvních výzev. Ministerstvo pro místní rozvoj zpracovalo a vláda následně v minulém roce schválila mechanismus pro vyhlásování výzev i před schválením programů ze strany Evropské komise. Pokud jednotlivé resorty, které řídí operační programy, tato kritéria naplní, budou moci vyhlášovat výzvy dle původních předpokladů.

Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s řídicími orgány připravilo předběžný harmonogram výzev na rok 2015, který byl zveřejněn na webu Strukturální a investiční fondy pod odkazem: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Kalendar-akci?t=4#Tabs>

Odbor regionálního rozvoje realizoval na přelomu listopadu a prosince 2014 pět seminářů pro obce (v Mostě, Děčíně, Žatci, Litoměřicích a Ústí nad Labem) na téma možnosti využití finančních prostředků z operačních programů v novém programovém období.

Dne 14. 1. 2015 se uskutečnilo první jednání Regionální stálé konference Ústeckého kraje (RSK). Na tomto jednání byly projednány a schváleny základní organizační dokumenty (Statut a Jednací řád) a také zástupce RSK v Národní stálé konferenci. Stal se jím RSDr. Stanislav Rybák, náměstek hejtmana ÚK, jeho zástupcem bude Mgr. Martin Klika, člen RÚK.

Dne 18. 3. 2015 se konalo druhé jednání RSK, jehož tématem bylo ustavení pracovních skupin, které se budou podílet mimo jiné na přípravě Regionálního akčního plánu – dokumentu, který má být podkladem pro koordinaci aktivit v rámci územní dimenze jednotlivých operačních programů. Byly ustaveny čtyři pracovní skupiny (rozvojová území, venkovská území, zaměstnanost, vzdělávání).

Dne 1.6.2015 byly Evropskou komisí schváleny OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, OP Zaměstnanost, OP Výzkum, vývoj, vzdělávání, OP Doprava a Program rozvoje venkova ČR. Nové programové období tak začíná prvními výzvami. Doposud nebyly ještě

schváleny Integrovaný regionální operační program, OP Životní prostředí a Program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko. Dne 11. 6. 2015 byly schváleny i zbývající operační programy. V programovém období 201-2020 je pro Českou republiku vyčleněno zhruba 644 miliard korun.

Dne 31. 7. byla vyhlášena výzva č. 1 IROP „Vybrané úseky silnic II. a III. třídy“. Alokace této výzvy z Evropského fondu pro regionální rozvoj činí 10 395 692 450 Kč. Touto výzvou byl zahájen program, který nahrazuje regionální operační programy.

První výzva určená krajům a jejich organizacím je zaměřena na rekonstrukce, modernizace a výstavbu vybraných úseků silnic II. a III. třídy, které navazují na Transevropskou dopravní síť a plní funkce silnic vyšší třídy. Příjem žádostí o podporu byl zahájen 21. září 2015 a ukončen bude 31. března 2017.

Druhá výzva určená obcím s rozšířenou působností se zaměřuje na podporu pořizování dokumentů územního rozvoje a vytvářet předpoklady pro dlouhodobě stabilní a udržitelný rozvoj území s ohledem na komplexní přístupy k řešení území, reakce na potřeby území z hlediska veřejných zájmů, vývoje hospodářství, změn klimatu, povodňového nebezpečí a také na měnící se požadavky na veřejnou infrastrukturu. Pro tuto výzvu je připraveno 630 mil. Kč. Příjem žádostí byl 14. září 2015 a končí 31. března 2017.

Postupně jsou vyhlašovány další výzvy pro předkládání žádostí o dotace:

#### OP Životní prostředí

##### Dotace na snižování energetické náročnosti budov v novém období

1. Veřejný sektor vč. neziskových organizací – budovy ve vlastnictví obcí a měst, krajů, příspěvkových organizací, ale i státu. Pro vlastníky tohoto typu staveb je, stejně jako v minulém dotačním období, vyhrazen OP Životní prostředí, tentokrát v rámci prioritní osy 5. Nastavení tohoto dotačního titulu se v zásadě nijak neliší od toho předchozího, nejvýraznější změnou je tak zřejmě snížení nejvyšší možné dotace na 60 % celkových způsobilých nákladů (oproti původním 85 %). První výzva z tohoto titulu bude vyhlášena v říjnu.
2. Sektor bydlení – pokud jde o evropské peníze, lze prakticky poskytovat dotace pouze vlastníkům bytových domů, které se nacházejí na území ČR s výjimkou hl. m. Prahy. Jednat se přitom musí o bytové domy s alespoň čtyřmi bytovými jednotkami. Podpora je možná v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), specifický cíl 2.5. Výše podpory dosud ještě nebyla oficiálně stanovena, uvažuje se však o zhruba 20 – 30% výši dotace. Žadatelem mohou být vlastníci bytových domů a společenství vlastníků bytových jednotek. Žádat o dotaci však nemohou nepodnikající fyzické osoby. První výzva je plánována k vyhlášení na prosinec tohoto roku

##### Kotlíkové dotace

budou nově hrazeny z evropských fondů (v minulosti byly financovány z prostředků ministerstva a krajů), z tohoto důvodu musely do 30. září o prostředky EU na ministerstvu nejprve požádat jednotlivé kraje. Po schválení krajských žádostí ze strany ministerstva budou kraje vyhlašovat vlastní výzvy, do nichž se budou moci hlásit již sami občané.

Dotaci lze získat na tyto aktivity:

- zdroj včetně nákladů na jeho instalaci
- nová otopná soustava

- rekonstrukce otopné soustavy včetně nezbytné regulace a měření, úpravy spalinových cest
- finančně méně náročná opatření na snížení energetické náročnosti budovy (max. 20 tis. Kč)
- služby energetického specialisty
- projektová dokumentace

Dotace je poskytována ve výši 70 % (kotel výhradně na uhlí), 75 % (kombinovaný kotel na uhlí a biomasu) a 80 % (kotle výhradě na biomasu a tepelná čerpadla) celkových výdajů. Tyto výdaje přitom nebudou moci být vyšší než 150 tis. Kč (maximálně lze tedy získat dotaci ve výši 127,5 tis. Kč).

Dále jsou vyhlášeny výzvy v oblastech podpory čistota vody, kvalita ovzduší, zpracování odpadu a ochrana přírody

Více informací o aktuálních výzvách a strukturálních fondech v ČR: [www.dotaceEU.cz](http://www.dotaceEU.cz) ([www.strukturalni-fondy.cz](http://www.strukturalni-fondy.cz))